

ИГНАСИО АЛДЕКОА МЕЖДУ НЕБЕТО И МОРЕТО

Превод от испански: Нина Велева, 1981

chitanka.info

Беше за трети път тази сутрин. Децата отново се приближиха. Шумът на морето се смесваше с единния вик на мъжете. Секунди тишина и отново монотонното повторение на нещо като ръмжене или като хрип: „aaa-y“. Мрежата бавно излизаше на грапавия плаж. Нежният ѝ есенен цвят, разкъсан от сребрилата светлинка на някоя дребна рибка или от тъжнозелено водорасло, оплетено в бримките ѝ, се открояваше върху тъмната безутешност на дребния чакъл; наблизно се люлееше празната лодка.

Децата тъпчеха мрежата. Педро се беше заел със задачата да ги плаши. Казваше им някоя груба дума и те се разбягваха на няколко метра, спираха се и отново се връщаха. Педро държеше между устните си късче цигара и ги гледаше високомерно и враждебно, защото беше почти мъж и работеше.

В мрежата се мятеше агонизиращата риба и мърдаше кафеникавата маса на един октопод с нещо неопределено като вътрешности или пол. Последно усилие. Рибарите се понаведоха още малко. После мълчаливо се изправиха и загледаха към морето.

За трети път тази сутрин. Господин Венансио, човекът с носталгията по добрите времена на крайбрежието, ритна октопода, който сви пипалата си и после, полуобърнат, рязко ги изпъна, разтваряйки се като някакво рядко цвете.

— Ако се падне поне по песета на човек, пак ще е добре — изкоментира господин Венансио.

Другите стояха мълчаливи. Бяха чули и бяха забравили. Бяха свикнали, а не примирили се, както смятаха хората от селото. Изведнъж един от тях започна да пее в пристъп на яд и нервност. Педро се приближи до октопода и заигра жестоко с него.

— Остави го — каза господин Венансио.

Педро усети нещо като срам, който се качи в главата му и го накара унижено да разсее поглед към една рибка, която стисна между пръстите си. Не, господин Венансио не трябва да му говори така пред децата, които завистливо го гледат. Педро е рибар и знае, че има дял от октопода и несъмненото право да си играе с него или да го ритне, както направи господин Венансио. Нема време да мисли много.

— Изтърси го от мрежата, Педро, и го хвърли в коша.

Малчуганите съзерцаваха очаровани действията на Педро, приклепнал над животното.

— Ах, ти — каза Педро и се изправи, хванал омекналия октопод с палеца и средния пръст на дясната си ръка: безжизнена маса с увиснали пипала, които само в много тънките си краища продължаваха да се извиват.

Господин Венансио говореше с приятелите:

— Аз бих хвърлил мрежата нататък, може би там щяхме да извадим нещо повече. Ако върви така, камъни ще ядем. Три пъти за една сутрин, а не стига дори за хляб...

Педро се преструваше на заинтригуван от разговора на възрастните за работата, нали е рибар; но той не го интересуваше прекалено много. Ще се върне в къщи и ще има какво да яде. Да носи храна беше работа на баща му, а не негова. Може да е само парче хляб и пържена риба, но и то е достатъчно. Още от малък — гледаше на детството си, без да е излязъл от него, като на нещо много далечно — ядеше малко, но винаги с правото да плаче и да протестира срещу недоимъка. Баща му беше този, който нито плачеше, нито протестираше, който гледаше на всичко с много малки очи, като че ли искаше да плаче и да протестира с омраза.

— Педро, занеси коша на старата и да побърза да продаде целия този баласт.

Педро спусна крачолите на панталона си с цвят на глина, които бяха навити до коленете.

— Ще бачкаме ли довечера? — попита.

— Ще видим. Зависи от морето. Лусиано пътем ще те предупреди.

Рибарите опъваха мрежата на брега. Някои от децата се забавляваха да хващат малки заплетени в нея рибки, други вървяха след Педро и страхливо докосваха октопода. Педро се обръщаше към тях:

— Изчезвайте, момчета, никога ли не сте виждали октопод?

С крака риташе пясък към тях.

— Изчезвайте, изчезвайте, изчезвайте...

Каза един мръсен израз...

Стигна до къщата на старицата. Старицата беше седнала на едно стъпало на прага на къщата си. Гледаше разсеяно.

— Нищо, нали? — каза.

— Малко. Слабо кълва цялата сутрин — отвърна Педро.

— Добре, остави коша, сега ще изляза да видя какво дават. Венансио не знае какво иска. Можеш да си вървиш, тук нямаш работа.

Старицата имаше лош характер. Пиеше. Пиеше ракия, понякога с вода, понякога с хляб, като топеше в чашката трохи, които мачкаше между пръстите си и ги отронваше от една коричка, скрита в някой от дълбоките джобове на престилката ѝ. Педро все още не тръгваше.

— Казах, че можеш да си вървиш — повтори старицата.

Педро тръгна към къщи. Мислеше си за морето. Искаше му се да е рибар в открито море, да престане да лови риба на брега. Искаше му се да излиза с корабчетата и да се занимава с петролните им фенери. И особено да говори за източния вятър. Да казва, като се върне в къщи, с превъзходството на морски труженик: „Ако върви така, камъни ще ядем. На три пъти източният напълни черупката с вода. Ако не беше господин Фелисиано, отивахме на дъното.“ Да говори така, поглеждайки ту към баща си, ту към майка си, да види очите на баща си полутъжни, полувесели, а на майка си — уплашени, и да разкаже на братята си как една мурена го ухапала, а той я фраснал с ножа по мръсната муцуна и повече от два часа я гледал как се гърчи в краката му.

Викаха го приятелите, които играеха на кибритени кутийки.

— Ще играеш ли, Санчес?

Бяха се събрали на мръсния пясък в началото на плажа.

— Не сега. Отивам си в къщи. Довечера имаме работа.

И един глас:

— Тия от Трес Ерманос се върнаха с риба догоре. Дявол знае как го правят. Ама и господин Фелисиано има око за тия работи.

Да ловят риба на кораба на господин Фелисиано беше мечтата на всички момчета. Само че господин Фелисиано не вземаше момчета, защото смяташе, че не е правилно едно дете, понеже е с него, да печели повече от баща си, който работи на брега или на друго корабче с по-малко късмет.

На минаване край кръчмата на Сиксто надникна вътре:

— Здравсти, татко.

Бащата на Педро и господин Фелисиано празнуваха добрия улов. Беше им потръгнало във Велез.

— Значи, ти си вече в занаята! Добре, момче, добре — каза господин Фелисиано.

— Сега се учи — уточни бащата.

Педро гледаше втренчено към господин Фелисиано.

— Искаш ли една чашка? И какво ще пиеш?

— Едно червено — отговори Педро.

— Дайте на момчето едно червено — извика господин Фелисиано. — Как беше днес? Венансио знае много, трябва да се хвърля, където каже той. Той много разбира. А ти внимавай. Догодина Пако отива войник. Ще поговоря с баща ти и ще му кажа, когато му дойде времето.

Престанаха да му обръщат внимание, продължиха да говорят за тореадори, които никога не бяха виждали на арената. Педро изпи една чаша и се сбогува. На излизане баща му викна след него:

— Кажи на майка ти, че скоро ще се прибера.

Педро мръдна брадичка и затвори очи в знак, че е разбрал.

Майката на Педро стоеше на прага на къщата. Шиеше нещо.

Попита:

— Как беше днес?

— Лошо, мамо.

— Идваш гладен. Хайде, влизай. На печката има риба. Внимавай, че трябва да се раздели. Видя ли баща ти?

Не оставяше време за отговор. Говореше бързо, по андалуски.

— Сигурно си пийва някъде. Все му е едно дали е изкарал добра или лоша надница. Днес се весели, утре ще се оплаква. Както винаги.

— Днес са имали късмет — каза Педро. — Господин Фелисиано има страшно око за риболов.

— Господин Фелисиано няма семейство за издържане като баща ти, може да изхарчи припечеленото както си иска.

— Може догодина... Пако отива войник. Каза, че ще говори с татко. У Сиксто...

— Мъжете трябва повече да мислят, когато се женят. Да не би да мисли, че мога да ви храня с въздух.

— Когато Пако отиде войник, каза ми да внимавам.

— Ще се върне, когато му скимне, разбира се, и предполагам пийнал.

— Покани ме на едно червено. Цени господин Венансио. Каза, че трябва много да му се вярва, защото много разбира. Само дето плажовете...

Педро гледаше от вратата към брега и морето. Майката прекъсна за момент работата си.

— Без да се яде, не може да се работи. Върви и хапни нещо.

Педро продължаваше да гледа към брега и морето.

— Хайде, ще имаш време да работиш цял живот.

Педро бавно влезе в кухнята. Върху жарта на печката имаше една счупена порцеланова чиния, пълна с риба. Върху счупените плочки — половин самун хляб. Отряза парче и задъвка без желание. Прозорецът на кухнята гледаше към една прашна и мръсна улица, прокарана между две редици едноетажни къщи. Жителите им изсипваха мръсната вода на улицата. Едно куче дремеше на есенното слънце. Мухите се трупаха около малките локви.

Педро притисна две-три рибки към хляба и излезе на вратата, която гледаше към морето. Дъвчеше бавно, прилежно. Погледна надясно и видя баща си, който се прибираше. Двама от по-малките братя на Педро вървяха с него, хванали го за ръка. Бащата се усмихваше. Приблужи.

— Здравсти, Мария — говореше бавно. — Днес беше добър ден. Имам добри новини за теб, Педро. Фелисиано е говорил с Венансио. Днес ще дойдеш с нас.

Педро силно стисна хляба и рибата. Бащата продължи:

— За опит. Ще се заемеш с фенерите, проста работа. Ще ти покажем.

— Аз мога, татко.

— Добре де, пак ще ти покажем. Макар да казваш, че знаеш.

Бащата влезе в къщата. Братята на Педро останаха с майка си. Майката започна да говори ниско, побесняла. Накрая каза:

— Да видим дали ще станеш търтей като другите, Педро.

Педро не я слушаше. Влезе в кухнята, където баща му се хранеше.

— Какво каза за мен, татко?

— Това, което казах: че тази нощ идваш с нас; мисли, че може да ти намери място. Ако работиш добре.

— И нищо друго не каза?

Баща му го погледна учудено:

— Какво искаш да каже, момче? Каза каквото каза и толкова.

Педро обърна глава.

— Можеше да каже нещо.

Педро излезе от кухнята.

Тръгна по брега. Вървеше, поглеждайки към изтеглените на суша лодки. Вдишваше мириса на катран, на мрежи, сложени да съхнат. Приближи се до Трес Ерманос. От време на време отхапваше от хляба и рибата. Обиколи корабчето, бавно прокарвайки свободната си ръка по гредите му. Изяде хляба и рибата. Изтегна се на слънце. Лодката хвърляше къса следобедна сянка.

Педро затвори очи. После ги отвори. Вълните кротко умираха на пясъка. Пак затвори очи и се заслуша в нещо като ръмжене, в нещо като хрип: морето...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.